

Biodiversiteit volop in de schijnwerpers in november

UITEENZETTING MINISTER MARGHEM _ 9 november 2018_ Museum voor Natuurwetenschappen, Brussel

In 2020 zal de twintigste Partijenconferentie van het Biodiversiteitsverdrag plaatsvinden in Beijing, met als doel het volgende Actieplan in de strijd tegen het biodiversiteitsverlies te lanceren. Nadien volgt de uitvoering op internationaal, Europees en nationaal niveau. Deze COP Biodiversiteit moet evenveel impact creëren als de Parijse Klimaatconferentie. We hebben nood aan een Beijing van de Biodiversiteit want het is meer dan tijd om sterke en goed overlegde maatregelen te nemen. Net zoals bij de klimaatverandering, liggen wij aan de oorsprong van het probleem en is het aan ons om collectief oplossingen te vinden.

Biodiversiteit is cruciaal om de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de Verenigde Naties te bereiken. Zonder de biodiversiteit en zonder de talrijke diensten die ze gratis aanbiedt, kan geen enkele andere SDG gehaald worden. Daarom heb ik de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) gevraagd maatregelen te bepalen om de biodiversiteit op wereldwijd vlak te kunnen realiseren na 2020. Meer hierover op de conferentie van 20 maart in Brussel met gerenommeerde personaliteiten, vertegenwoordigers van het middenveld en natuurlijk ook de geïnteresseerde burgers.

Volgende week neem ik deel aan het High Level Segment van de COP 2018 in Sharm El Sheick. Ik zal er andere landen ontmoeten om onze onderhandelaars te steunen. Onze delegatie bereidt actief de essentiële engagementen voor waarover er een wereldwijd "post-2020" kader voor de biodiversiteit zal kunnen worden uitgetekend.

Dit kader moet globaal en participatief worden. Het zal ook ten volle rekening moeten houden met de rol van alle betrokken actoren, met inbegrip van de burgers. Wij zullen ervoor zorgen dat we concrete engagementen van staten en andere actoren krijgen om allemaal samen dit kader voor de periode na 2020 in de praktijk te kunnen brengen. We zullen er ook op toezien dat biodiversiteit daadwerkelijk wordt geïntegreerd in de verschillende sectoren want transversaliteit is de absolute voorwaarde om de principes van het Biodiversiteitsverdrag te kunnen realiseren. Deze mondiale agenda moet gedragen worden door degelijke communicatie-inspanningen. Enkel als we de bestaande communicatiestrategieën voluit benutten zal het mogelijk zijn tot een momentum te komen, zowel bij de politieke actoren als bij de burgers.

In Egypte zal ik ook de nadruk leggen op de erkende expertise van België inzake de bescherming van de biodiversiteit en de schaarste aan hulpbronnen zoals de circulaire economie en recyclage.

Maar naast mooie woorden moet er effectief gehandeld worden om de biodiversiteit te beschermen, zowel bij ons als elders.

Een van mijn prioriteiten toen ik mijn functie op federaal niveau opnam, bestond erin een "Inspectiecel Soorten" op te richten die de uit te voeren controles combineert in het kader van CITES (Verdrag inzake de handel in bedreigde soorten), van de invasieve uitheemse soorten en van de Europese Houtverordening. De 8 inspecteur-controleurs zijn nu opgeleid en ten volle operationeel. De resultaten zijn er al, onder meer voor wat het ivoor betreft.

Mijn inspecteurs beëindigen een campagne IVOOR waarbij werd nagegaan of elk ivooren voorwerp dat in gecontroleerde zaken in België te koop werd aangeboden wel degelijk vergezeld was van de juiste documenten. Is dat niet het geval dan wordt het ivoor in beslag genomen en wordt vernietigd.

Mijn administratie heeft overigens bij de Belgische bevolking meer dan 500 kg ivoor ingezameld met de campagne LAAT JE SLAGTANDEN ZIEN, die werd georganiseerd samen met de dieren tuinen van Antwerpen, Planckendael en Pairi Daiza. Dergelijke acties dragen heel concreet bij tot de sensibilisering van onze medeburgers.

Sinds het begin van de legislatuur ondersteun ik het African Elephant Fund. België zit in het beheerscomité van het Fonds, dat de samenwerking organiseert met landen die olifantenpopulaties hebben. Op dit ogenblik eindigt in Bonn de eerste vergadering van het African Carnivores Initiative, die dank zij onze steun werd georganiseerd. Dit initiatief beoogt de bescherming van de leeuw, het luipaard, het jachtluipaard en de steppehond in Afrika. Het is mijn bedoeling om samenwerkingsverbanden te ontwikkelen tussen beide mechanismen zodanig dat deze bedreigde dieren maximaal worden beschermd en dat de Belgische actie in Afrika wordt versterkt. Het Nationaal Virunga Park en de v.z.w. Idiofa Lobi, actief in de herbebossing in Congo, vervullen deze financieringsstrategie. Binnen mijn bevoegdheden, streven al deze acties éénzelfde doel na: de voorwaarden creëren die noodzakelijk zijn voor het behoud van de biodiversiteit en voor de uitvoering van de SDG's.

Al deze maatregelen, evenals andere, maken deel uit van de acties die België heeft ondernomen in het kader van de omzetting van het EUAP-plan voor de illegale handel in wilde soorten. Deze informatie is beschikbaar op de website van de Europese Commissie.

Deze acties zijn concreet en relevant, maar graag zag ik een coördinatie met de verschillende bestuursniveaus om tot een gestructureerd plan te komen. Daarom doe ik een beroep op een brede politieke consensus met mijn bevoegde collega's, zodat België met één stem op het internationale toneel gehoord kan worden.

Sinds de oprichting van de Inspectiecel Soorten werden er 20 controles uitgevoerd op houtvrachten die in België werden ingevoerd, en 14 bedrijven bleken in overtreding te zijn. Tegen het einde van het jaar zullen de inspecteurs ook starten met het nemen van houtstalen om na te gaan of het hout conform is.

Het hout of de houtproducten uit landen die specifieke akkoorden met de Europese Unie hebben onderhandeld, hebben FLEGT-vergunningen. Tot nu toe heeft enkel Indonesië een dergelijk akkoord afgesloten. De twee voorbije jaren werden 4.700 vergunningen behandeld door de ambtenaren die deze invoer controleren, en die waren goed voor 53.000 ton Indonesisch hout.

In België zelf heb ik in het bijzonder de problematiek van de bestuivers gevolgd, die onontbeerlijk zijn voor de biodiversiteit, voor de ecosystemen en voor de productie van ons voedsel. Er wordt onder meer onderzoek naar de impact van chemische producten op bijen gefinancierd. Ik wil binnenkort bij onze Europese partners pleiten voor de noodzaak om in de relevante beleidskaders maatregelen te integreren die het mogelijk maken de oorzaken van deze achteruitgang te bestrijden, zoals bij voorbeeld de vernietiging van de natuurlijke habitats en het gebruik van schadelijke pesticiden.

Als minister van Duurzame ontwikkeling heb ik mij tenslotte altijd al vragen gesteld bij onze productie- en consumptiewijzen. Vandaar de campagne BEBIODIVERSITY die een marktverschuiving nastreeft naar producten die beter zijn voor de biodiversiteit door vraag en aanbod te laten spelen.

Deze campagne richt zich dus tot consumenten en bedrijven. Om de bedrijven te helpen acties op te zetten om de biodiversiteit te steunen, zal er eind maart een onlineplatform worden gelanceerd dat samen met de Gewesten werd ontwikkeld. Het zal samen met andere tools worden gepresenteerd

tijdens de Week van de Biodiversiteit, eind maart in Brussel. Aangezien 70 % van onze biodiversiteitsafdruk afkomstig is van invoer van buiten de Europese Unie, wordt er overigens ook nagedacht over een tool waarmee we kunnen evalueren welke impact onze aankoop van grondstoffen heeft op de biodiversiteit. De eerste resultaten zullen binnenkort tot op het Europese niveau worden getild. Conform de doelstellingen van het Verdrag wil de campagne ook een duurzame en verantwoorde grondstoffenbevoorrading promoten, die verenigbaar is met de bescherming van de biodiversiteit in de landen van herkomst, en die zodanig is georganiseerd dat ze ook bij ons de nodige transitie ondersteunt, onder meer inzake circulaire economie.

Aan de kant van de consumenten is de sensibilisering volop aan de gang via Youtube, Facebook en Instagram. De filmpjes die het verband leggen tussen ons consumptiegedrag en de biodiversiteit, werden al meer dan 600.000 keer bekeken. Vanaf vandaag vindt u er ook een ludieke enquête over deze consumptiegewoonten, die gekoppeld is aan een grote wedstrijd met een prijzenpot. Ik nodig u uit mee te spelen om te weten welk totemdier met uw consumptieprofiel overeenkomt en om te zien waar u zeker nog een tandje kan bijsteken.

Vanaf 15 november gaat de website van de Dag van de Buren viraal. In mei volgend jaar zullen duizenden Belgen overal in het land de biodiversiteit vieren. Zo zullen ze beter kunnen begrijpen hoe hun consumptiegewoonten impact hebben op de biodiversiteit, hier en elders in de wereld. Ik wil u dan ook allemaal uitnodigen deel te nemen aan de Dag van de Buren zodat we samen onze stem kunnen laten horen.

Ik dank u voor aandacht en wens u een dag vol inspiratie.
